

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. helmikuuta 2022
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2022/0051 (COD)

6533/22
ADD 1

DRS 11
SUSTDEV 44
CODEC 207
IA 20
COMPET 118

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	24. helmikuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 71 final - liite
Asia:	LIITE ehdotukseen EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI yritysten kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 71 final - liite.

Liite: COM(2022) 71 final - liite

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 23.2.2022
COM(2022) 71 final

ANNEX

LIITE

ehdotukseen

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI

**yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin
(EU) 2019/1937 muuttamisesta**

{SEC(2022) 95 final} - {SWD(2022) 38 final} - {SWD(2022) 39 final} -
{SWD(2022) 42 final} - {SWD(2022) 43 final}

LIITE

OSA I

1. KANSAINVÄLISIIN IHMISOIKEUSSOPIMUKSIIN SISÄLTYVIEN OIKEUKSIEN JA KIELTOJEN LOUKKAUKSET

1. Loukkaus, joka koskee kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 1 artiklan mukaista kansan oikeutta käyttää luonnonrikkauksiaan ja kieltoa riistää kansalta elinehtoja;
2. loukkaus, joka koskee ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 3 artiklan mukaista oikeutta elämään ja turvallisuuteen;
3. loukkaus, joka koskee ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 5 artiklan mukaista kidutuksen ja julman, epäinhimillisen tai alentavan kohtelun kieltoa;
4. loukkaus, joka koskee ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 9 artiklan mukaista oikeutta vapauteen ja turvallisuuteen;
5. loukkaus, joka koskee ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 17 artiklan mukaista kieltoa puuttua mielivaltaisesti tai laittomasti kenenkään yksityiselämään, perheeseen, kotiin tai kirjeenvaihtoon ja suorittaa hänen kunniaansa ja mainettaan loukkaavia hyökkäyksiä;
6. loukkaus, joka koskee ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 18 artiklan mukaista kieltoa rajoittaa ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapautta;
7. loukkaus, joka koskee taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 7 artiklan mukaista oikeutta nauttia oikeudenmukaisista ja suotuisista työoloista, mukaan lukien kohtuullinen palkka, kohtuullinen toimeentulo, turvalliset ja terveelliset työolot ja kohtuullinen työajan rajoittaminen;
8. loukkaus, joka koskee taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 11 artiklaan perustuvaa kieltoa rajoittaa työntekijöiden mahdollisuuksia asianmukaiseen majoitukseen, jos yritys tarjoaa työntekijöilleen majoituksen, ja mahdollisuuksia riittävään ravintoon, vaatetukseen, veden saantiin ja sanitaatioon työpaikalla;
9. loukkaus, joka koskee lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 3 artiklan mukaista oikeutta siihen, että lapsen etu otetaan ensisijaisesti huomioon kaikissa häntä koskevissa päätöksissä ja toimissa; loukkaus, joka koskee lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 6 artiklan mukaista lapsen oikeutta täysimääräisen kehityksen edellytyksiin; loukkaus, joka koskee lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 24 artiklan mukaista lapsen oikeutta parhaaseen mahdolliseen terveydentilaan; loukkaus, joka koskee lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 26 ja 27 artiklan mukaista lapsen oikeutta sosiaaliturvaan ja riittävään elintasoon; loukkaus, joka koskee lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 28 artiklan mukaista lapsen oikeutta koulutukseen; loukkaus, joka koskee lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 34 ja 35 artiklan mukaista lapsen oikeutta suojeluun kaikilta seksuaalisen riiston ja hyväksikäytön muodoilta ja suojeluun sieppaamiselta, myynniltä tai laittomalta siirrolta eri paikkaan kotimaassaan tai sen ulkopuolella hyväksikäyttöä varten;

10. loukkaus, joka koskee oppivelvollisuusikäisen ja joka tapauksessa alle 15-vuotiaan lapsen työhönottokieltoa, paitsi jos työskentelypaikan lainsäädäntö tämän sallii vuonna 1973 tehdyn työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 138 2 artiklan 4 kohdan ja 4–8 artiklan nojalla;
11. loukkaus, joka koskee lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 32 artiklan mukaista lapsityövoiman käytön kieltoa, mukaan lukien vuonna 1999 tehdyn lapsityön pahimpien muotojen kieltämistä koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 182 3 artiklassa tarkoitettua lapsityön (alle 18-vuotiaat) pahimmat muodot. Näitä ovat:
 - (a) kaikki orjuuden muodot ja orjuuteen verrattavat käytännöt, kuten lasten myynti ja lapsikauppa, velkaorjuus ja maaorjuus sekä pakkotyö mukaan lukien lasten pakkovärväys käytettäväksi aseellisessa selkkauksessa;
 - (b) lapsen käyttö, välitys tai tarjoaminen prostituutioon, pornografian tuotantoon tai pornografisiin esityksiin;
 - (c) lapsen käyttö, välitys tai tarjoaminen laittomiin toimiin, erityisesti huumausaineiden tuotantoon ja kauppaan;
 - (d) työ, joka luonteensa tai olosuhteidensa vuoksi saattaa olla haitallista lasten terveydelle, turvallisuudelle tai moraaliselle;
12. loukkaus, joka koskee pakkotyön kieltoa, mukaan lukien kaikenlainen työ tai palvelu, joka jonkin rangaistuksen uhalla vaaditaan joltakin henkilöltä ja johon mainittu henkilö ei ole vapaaehtoisesti tarjoutunut ja joka on esimerkiksi seurausta velkaorjuudesta tai ihmiskaupasta; pakkotyöksi ei katsota työtä tai palveluja, jotka ovat vuonna 1930 tehdyn pakollista työtä koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 29 2 artiklan 2 kohdan tai kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 8 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdan mukaisia;
13. loukkaus, joka koskee ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 4 artiklaan ja kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 8 artiklaan perustuvaa kaikkien orjuuden muotojen, orjuuteen verrattavissa olevien käytäntöjen, maaorjuuden ja muiden työpaikalla tapahtuvan valta-aseman väärinkäytön tai sorron muotojen, kuten äärimmäinen taloudellinen hyväksikäyttö, seksuaalinen hyväksikäyttö ja nöyryyttäminen, kieltoa;
14. loukkaus, joka koskee kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaiseen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimukseen liitetyn ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan ehkäisemistä, torjumista ja rankaisemista koskevan lisäpöytäkirjan 3 artiklan mukaista ihmiskaupan kieltoa;
15. loukkaus, joka koskee ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 20 artiklan, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 21 ja 22 artiklan, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 8 artiklan, vuonna 1948 tehdyn ammatillista järjestäytymisvapautta ja ammatillista järjestäytymisoikeutta koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 87 ja vuonna 1949 tehdyn järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltamista koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 98 mukaista kokoontumis- ja yhdistymisvapautta, järjestäytymisoikeutta ja kollektiivista neuvotteluoikeutta, mukaan lukien seuraavat oikeudet:

- (a) työntekijöiden vapaus perustaa ammattiliittoja tai liittyä niihin;
 - (b) kiello käyttää ammattiliiton perustamista, siihen liittymistä tai sen jäsenyyttä perusteena syrjinnälle tai vastatoimille;
 - (c) työntekijäjärjestöjen vapaus toimia sovellettavien peruskirjansa ja sääntöjensä mukaisesti viranomaisten puuttumatta asiaan;
 - (d) lakko-oikeus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus;
16. loukkaus, joka koskee eriarvoisen kohtelua kielloa työssä, jollei se perustu työn luonteesta johtuviin vaatimuksiin, vuonna 1951 tehdyn samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettavaa samaa palkkaa koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 100 2 ja 3 artiklan, vuonna 1958 tehdyn työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintää koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 111 1 ja 2 artiklan sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 7 artiklan mukaisesti; eriarvoiseen kohteluun kuuluu erityisesti erisuuruuden korvauksen maksaminen samanarvoisesta työstä;
17. loukkaus, joka koskee taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 7 artiklaan perustuvaa kielloa evätä kohtuulliseen toimeentuloon riittävä palkka;
18. loukkaus, joka koskee kielloa aiheuttaa mitattavissa olevaa ympäristön pilaantumista, kuten haitallista maaperän muutosta, veden tai ilman pilaantumista, haitallisia päästöjä tai liiallista vedenkulutusta tai muita sellaisia vaikutuksia luonnonvaroihin, jotka
- (a) vahingoittavat elintarvikkeiden säilymisen ja tuotannon luonnollista perustaa tai
 - (b) estävät ihmistä saamasta turvallista ja puhdasta juomavettä tai
 - (c) vaikeuttavat sanitaation saavutettavuutta tai tuhoavat sen tai
 - (d) vahingoittavat ihmisen terveyttä, turvallisuutta, omaisuuden tai maan tavanomaista käyttöä tai tavanomaista taloudellista toimintaa tai
 - (e) vaikuttavat ekologiseen koskemattomuuteen, kuten metsäkato,
- ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 3 artiklan, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 5 artiklan ja taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 12 artiklan mukaisesti;
19. loukkaus, joka koskee laittomien häätöjen kielloa tai kielloa ottaa laittomasti maata, metsiä ja vesialueita hankittaessa, kehitettäessä tai muulla tavalla käytettäessä, mukaan lukien metsiä hävittämällä, sellaisia maa-, metsä- ja vesialueita, joiden käyttö turvaa ihmisen toimeentulon taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 11 artiklan mukaisesti;
20. loukkaus, joka koskee alkuperäiskansojen oikeuksista annetun Yhdistyneiden kansakuntien julistuksen 25 artiklan, 26 artiklan 1 ja 2 kohdan, 27 artiklan ja 29 artiklan 2 kohdan mukaista alkuperäiskansojen oikeutta perinteisesti omistamiinsa, hallussaan pitämiinsä tai muutoin käyttämiinsä tai hankkimiinsa maihin, alueisiin ja luonnonvaroihin;

21. sellaisen kiellon tai oikeuden, jota ei käsitellä edellä 1–20 kohdassa mutta joka sisältyy tämän osan 2 jaksossa lueteltuihin ihmisoikeussopimuksiin, loukkaus, joka haittaa suoraan kyseisissä sopimuksissa suojattua oikeudellista etua, jos asianomainen yritys olisi voinut kohtuudella todeta tällaisen haitan riskin ja määrittää asianmukaiset toimenpiteet tämän direktiivin 4 artiklassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamiseksi ottaen huomioon kaikki sen toimintaan vaikuttavat olosuhteet, kuten toimialan ja toimintaympäristön.

2. IHMISOIKEUKSIA JA PERUSVAPAUKSIA KOSKEVAT YLEISSOPIMUKSET

- Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus
- Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus
- Taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus
- Yleissopimus joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi
- Kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen yleissopimus
- Kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskeva kansainvälinen yleissopimus
- Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimus
- Yleissopimus lapsen oikeuksista
- Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista
- Yhdistyneiden Kansakuntien julistus alkuperäiskansojen oikeuksista
- Julistus kansallisiin tai etnisiin, uskonnollisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksista
- Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen lisäpöytäkirja ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan ehkäisemisestä, torjumisesta ja rankaisemisesta
- Kansainvälisen työjärjestön julistus työelämän perusperiaatteista ja -oikeuksista
- Kansainvälisen työjärjestön kolmikantainen periaatejulistus, joka koskee monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa
- Kansainvälisen työjärjestön keskeiset sopimukset:
 - Yleissopimus ammatillisesta järjestäytymisvapaudesta ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelusta, 1948 (nro 87)
 - Yleissopimus järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltamisesta, 1949 (nro 98)
 - Pakollista työtä koskeva yleissopimus, 1930 (nro 29), ja sen pöytäkirja vuodelta 2014
 - Yleissopimus pakkotyön poistamisesta, 1957 (nro 105)

- Yleissopimus työhön pääsemiseksi vaadittavasta vähimmäisiästä, 1973 (nro 138)
- Yleissopimus lapsityön pahimpien muotojen kieltämisestä, 1999 (nro 182)
- Yleissopimus samantarvoisesta työstä maksettavasta samasta palkasta, 1951 (nro 100)
- Yleissopimus työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvasta syrjinnästä, 1958 (nro 111).

Osa II

YMPÄRISTÖSOPIMUKSIIN SISÄLTYVIEN KANSAINVÄLISESTI TUNNUSTETTujen TAVOITTEIDEN JA KIELTOJEN LOUKKAUKSET

1. Loukkaus, joka koskee biologista monimuotoisuutta koskevan vuoden 1992 yleissopimuksen [ottaen huomioon vuoden 2020 jälkeisen biodiversiteettikehyksen mahdollisesti mukanaan tuomat muutokset] 10 artiklan b alakohdan mukaista velvollisuutta ryhtyä biologisten luonnonvarojen käyttöä koskeviin toimenpiteisiin, jotta voidaan välttää tai minimoida haitalliset vaikutukset biologiseen monimuotoisuuteen, mukaan lukien elävien muunnettujen organismien kehittämistä, käsittelyä, kuljetusta, käyttöä, siirtämistä ja levittämistä koskevat Cartagenan pöytäkirjan velvoitteet ja 12 päivänä lokakuuta 2014 voimaan tulleen, biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän geenivarojen saatavuudesta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisesta ja tasapuolisesta jaosta tehdyn Nagoyan pöytäkirjan velvoitteet;
2. loukkaus, joka koskee 3 päivänä maaliskuuta 1973 tehdyn luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen (CITES) 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettua, liitteissä lueteltuihin lajeihin kuuluvan yksilön ilman lupaa tapahtuvan tuonnin tai viennin kieltoa;
3. loukkaus, joka koskee 10 päivänä lokakuuta 2013 tehdyn elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen (Minamatan yleissopimus) 4 artiklan 1 kohdan ja liitteessä A olevan I osan mukaista lisättyä elohopeaa sisältävien tuotteiden valmistuskieltoa;
4. loukkaus, joka koskee Minamatan yleissopimuksen 5 artiklan 2 kohdassa ja liitteessä B olevassa I osassa tarkoitettua elohopean ja elohopeayhdisteiden käytön kieltoa valmistusprosesseissa yleissopimuksessa kyseisten tuotteiden ja prosessien osalta vahvistettujen määräaikojen jälkeen;
5. loukkaus, joka koskee Minamatan yleissopimuksen 11 artiklan 3 kohdan määräysten vastaisen elohopeajätteen käsittelyn kieltoa;
6. loukkaus, joka koskee 22 päivänä toukokuuta 2001 tehdyn pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan Tukholman yleissopimuksen (Tukholman sopimus), sellaisena kuin sitä sovelletaan pysyvistä orgaanisista yhdisteistä 20 päivänä kesäkuuta 2019 annettulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/1021 (EUVL L 169, 25.6.2019, s. 45–77), 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa ja A

liitteessä määrättyä kemikaalien tuotanto- ja käyttökieltoa;

7. loukkaus, joka koskee kieltoa käsitellä, kerätä, varastoida ja hävittää jätteitä tavalla, joka ei ole ympäristön kannalta asianmukainen Tukholman sopimuksen 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan i ja ii alakohdan määräysten ja sovellettavalla lainkäyttöalueella voimassa olevien säännösten mukaisesti;
8. loukkaus, joka koskee kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä 10 päivänä syyskuuta 1998 tehdyn yleissopimuksen (UNEP/FAO) liitteessä III mainitun kemikaalin tuontikieltoa, kuten yleissopimuksen tuojaosapuoli on ilmoittanut ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelyn mukaisesti;
9. loukkaus, joka koskee tiettyjen otsonikerrosta heikentävien aineiden (eli CFC-yhdisteiden, halonien, klooritetraasykliinin, trikloorietikkahapon, bromikloorimetaanin, metyylibromidin, osittain halogenoitujen bromifluorihilivetyjen ja osittain halogenoitujen kloorifluorihilivetyjen) tuotantoa ja kulutusta koskevaa kieltoa sen jälkeen, kun niistä on luovuttu otsonikerroksen suojelua koskevan Wienin yleissopimuksen ja otsonikerrosta heikentäviä aineita koskevan Montrealin pöytäkirjan mukaisesti;
10. loukkaus, joka koskee 22 päivänä maaliskuuta 1989 tehdyn vaarallisten jätteiden maanrajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen (Baselin yleissopimus) 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen vaarallisten jätteiden ja 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen muiden jätteiden sekä jätteiden siirrosta 14 päivänä kesäkuuta 2006 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1013/2006 (EUVL L 190, 12.7.2006, s. 1–98), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 19 päivänä lokakuuta 2020 annetulla komission delegoidulla asetuksella (EU) 2020/2174 (EUVL L 433, 22.12.2020, s. 11–19), tarkoitettujen vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden vientikieltoa
 - (a) sellaiseen sopimuspuolena olevaan valtioon, joka on kieltänyt tällaisten jätteiden maahantuonnin (Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohhta);
 - (b) Baselin yleissopimuksen 2 artiklan 11 kohdassa määriteltyn tuontimaahan, ellei tuontimaa anna kirjallista suostumusta määrätyn jäte-erän maahantuontiin, milloin tuontimaa ei ole kieltänyt tällaisten jätteiden maahantuontia (Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan c alakohhta);
 - (c) muuhun kuin Baselin yleissopimuksen sopimuspuolena olevaan valtioon (Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 5 kohta);
 - (d) tuontimaahan, ellei tällaisia vaarallisia jätteitä tai muita jätteitä huolleta ympäristöä suojelevasti tuontimaassa tai muualla (Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 8 kohdan ensimmäinen virke);
11. loukkaus, joka koskee kieltoa viedä vaarallisia jätteitä Baselin yleissopimuksen liitteessä VII luetelluista maista maihin, joita ei ole lueteltu liitteessä VII (Baselin yleissopimuksen 4 A artikla, asetuksen (EY) N:o 1013/2006 36 artikla);
12. loukkaus, joka koskee kieltoa tuoda vaarallisia jätteitä ja muita jätteitä muusta kuin Baselin yleissopimuksen sopimuspuolena olevasta valtiosta (Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 5 kohta).